

Sygn. akt VIII Ga 146/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Kala

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2016 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.**

przeciwko: **B. B.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego w (...) dnia 24 marca 2016r. , sygn. akt. VIII GC 1912/15 upr

1. oddała apelację

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 600 zł. (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt VIII Ga 146/16

UZASADNIENIE

Powód - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. wniósł o zasądzenie od pozwanego B. B. kwoty 3062,70 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 marca 2014 r. do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. zawarła z pozwanym w dniu 26 listopada 2013 roku umowy sprzedaży pięciu telefonów H. (...). Na mocy tych umów pozwany w ramach akcji promocyjnej organizowanej przez T. (...) w związku z zawarciem przez niego umowy sprzedaży energii elektrycznej nabył od spółki (...) telefony komórkowe za promocyjną cenę 1 zł netto każdy. Powód wskazał, iż zgodnie z umową „w przypadku nie dojścia do skutku umowy sprzedaży energii elektrycznej z jakiegokolwiek przyczyny, w szczególności w przypadku rozwiązania umowy sprzedaży energii elektrycznej przed upływem terminu jej obowiązywania, odstąpienia przez kupującego od umowy sprzedaży energii elektrycznej lub jej wygaśnięcia, kupujący jest zobowiązany do zapłaty na rzecz sprzedającego kwoty 499 zł netto z tytułu rynkowej ceny przedmiotu sprzedaży, płatnej w gotówce lub przelewem w terminie 14 dni na podstawie wystawionej przez sprzedającego faktury VAT.” Powód dalej stwierdził, iż sprzedawca otrzymał informację, iż umowa sprzedaży energii elektrycznej z pozwanym nie doszła do skutku. W związku z tym sprzedający wystawił pozwanemu fakturę korygującą w wysokości 3062,70 zł. Powód podał, iż dnia 30 września 2014 roku spółka (...) w likwidacji przelała wyżej wymienioną wierzytelność na rzecz powoda.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 17 lipca 2015 r., sygn. akt VIII GNc 3682/15 Sąd Rejonowy w(...)VIII Wydział Gospodarczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany B. B. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany przyznał, że zawarł z (...) sp. z o.o. w B. pięć umów sprzedaży telefonów komórkowych na warunkach określonych w tych umowach. Wskazał także, że zawarł w dniu 26 listopada 2013 roku ze spółka pod firmą (...) umowę na sprzedaż energii elektrycznej oraz udzielił tej spółce określonego pełnomocnictwa. Pozwany podniósł zarzut braku czynnej legitymacji procesowej po stronie powoda wskazując na nieważność umowy przelewu wierzytelności zawartej pomiędzy powodem a (...) sp. z o.o. w B.. Podał bowiem, iż umowa została podpisana ze strony powoda wyłącznie przez prezesa zarządu M. P., natomiast jak wynika z odpisu z KRS-u, w przypadku ustanowienia prokurenta do składania oświadczeń woli w imieniu spółki konieczne jest współdziałanie prokurenta wraz z członkiem zarządu”. Ponadto pozwany podniósł, iż brak było podstaw do wystawienia faktury korygującej. Podstawą bowiem do wystawienia tej faktury było, zgodnie z umową, nie dojdzie do skutku umowy sprzedaży energii z jakiegokolwiek przyczyny. Pozwany stwierdził, iż z dołączonych do pozwu dokumentów wynika, że umowa z (...) sp. z o.o. nadal pozostaje w obrocie prawnym – nie została wypowiedziana lub rozwiązana przez strony jak również nie doszło do złożenia przez którąkolwiek ze stron oświadczenia o odstąpieniu od niej.

W piśmie procesowym z dnia 9 grudnia 2015 roku powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

Wyrokiem z dnia 24 marca 2016 r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo w sprawie i obciążył powoda kosztami procesu w kwocie 617 zł. Stan faktyczny w sprawie Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne oraz dowody z dokumentów prywatnych, których prawdziwość, autentyczność i moc dowodowa nie budziły wątpliwości, jak i nie były one kwestionowane przez strony oraz na podstawie zeznań świadków E. P. i N. D. oraz przesłuchania stron. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków E. P. oraz N. D. w zakresie w jakim stwierdziły, iż w przypadku nie dojdzie do skutku umowy sprzedaży energii elektrycznej była możliwość zwrotu telefonów, gdyż jest to sprzeczne z treścią umów sprzedaży telefonów. Ponadto Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka N. D., iż klienci są informowani, że jeżeli umowa trwa z innym dostawcą, to może nie dojść do skutku umowa z T., gdyż może dojść do obciążenia karą umowną. Jest to sprzeczne z zeznaniami pozwanego. Zdaniem Sądu Rejonowego, niewiarygodne także były zeznania prezesa zarządu powoda M. P., iż pracownicy poprzednika powoda informowali, iż za wcześniejsze rozwiązanie umowy z wcześniejszym dostawcą energii może nastąpić naliczenie kary umownej oraz, że T. czekał na dyspozycję klienta czy jest w stanie ponieść karę za wcześniejsze rozwiązanie umowy. Nie wynika to z żadnych pism kierowanych do pozwanego, a nadto nie było podnoszone przez żadnego ze świadków. Poza tym powyższe jest sprzeczne z zeznaniami pozwanego, którym Sąd dał wiarę, albowiem są one jasne i logiczne oraz znajdują potwierdzenie w przedłożonych dokumentach. Sąd Rejonowy pominął wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z „wydruku – zestawienie statusu klienta w systemie (...). Przede wszystkim nie wiadomo kto i na jakiej podstawie sporządził ten wydruk, a zatem nie można było uznać go za dowód w przedmiotowej sprawie.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu braku legitymacji procesowej Sąd I instancji zważył, że powód na podstawie umowy cesji zawartej w dniu 30 września 2014 r. dochodził ceny rynkowej za sprzedaż telefonów, z uwagi na nie dojdzie do skutku pomiędzy pozwanym a T. umowy sprzedaży energii elektrycznej. Umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 30 września 2014 r. została zawarta pomiędzy powodem a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością – sprzedawcą telefonów. W ocenie Sądu Rejonowego, zarzut pozwanego odnośnie nieważności umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 30 września 2014 roku jest bezzasadny. Sąd Rejonowy wskazał, że z treści odpisu z KRS-u powoda wynika, iż w skład zarządu spółki wchodził wyłącznie prezes zarządu M. P.. Został także ustanowiony prokurent spółki w osobie J. P.. Zgodnie zaś ze sposobem reprezentacji określonym w KRS-ie: „Do składania oświadczeń woli i podpisywania w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu. W przypadku ustanowienia prokurenta do składania oświadczeń woli w imieniu spółki konieczne jest współdziałanie prokurenta wraz z członkiem zarządu”. Sąd Rejonowy wyraził pogląd, że „łączny sposób reprezentacji dotyczyć może jedynie wypadków, kiedy zarząd w spółce jest wieloosobowy. Natomiast a contrario z art. 205 k.s.h. wynika, że jeżeli zarząd jest jednoosobowy, osoba stanowiąca zarząd ma prawo samoistnego reprezentowania spółki, a ograniczanie jej prawa przez ustanowienie obowiązku działania z inną osobą (np. prokurentem), jest bezskuteczne. Przemawia za tym ocena skutków takiego określenia sposobu reprezentacji, która - w wypadku niepowołania

prokurentów prowadziłaby do uniemożliwienia prawidłowo ustanowionemu zarządowi reprezentowania spółki” (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2013 r., III CNP 1/13). Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu Rejonowego, zarzut pozwanego odnośnie braku legitymacji procesowej powoda był bezzasadny. Podpisanie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 30 września 2014 roku wyłącznie przez prezesa zarządu powodowej spółki w sytuacji, gdy zarząd był jednoosobowy było zgodne art. 205 k.s.h. i nie powodowało nieważności wskazanej umowy. W tym stanie rzeczy powód nabył skutecznie od (...) sp. z o.o. w B. w likwidacji wierzytelność w stosunku do pozwanego. Natomiast drugi zarzut pozwanego w ocenie Sądu Rejonowego, był zasadny. Sąd I instancji podkreślił, że strony zawarły skutecznie pięć umów sprzedaży określonych w nich telefonów komórkowych za promocyjną cenę 1 zł. Zatem strony określiły cenę sprzedaży. Zobowiązanie natomiast wynikające z § 2 ust. 2 umów do zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda kwoty 499 zł netto w przypadkach określonych w zawartych umowach nie stanowiło ceny sprzedaży tych telefonów komórkowych, ani także nie stanowi warunku umownego. Nie można bowiem określić ceny sprzedaży w zależności od sytuacji. Treść umowy wskazuje, iż cena została uzgodniona pomiędzy stronami na kwotę 1 zł. Postanowienie zawarte w § 2 ust. 2 umów sprzedaży nie stanowi także warunku w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego. Sąd Rejonowy zauważył, że warunek (*condicio*), w rozumieniu art. 89 k.c. stanowi integralną, a więc nierozłączną część czynności prawnej, której dotyczy. Jego istotą jest uzależnienie powstania lub ustania skutków czynności prawnej od określonego zdarzenia. Warunek ma więc charakter konstytutywny. Zdarzenie musi być przysze, a jego nastąpienie niepewne. W przedmiotowej sprawie rozwiązanie umowy sprzedaży energii elektrycznej przed upływem jej obowiązywania z (...) sp. z o.o. w K. było uzależnione od woli stron, a więc nie stanowiło warunku. Zgodnie bowiem z § 2 zawartych umów sprzedaży z dnia 26 listopada 2013 roku pozwany nabył od spółki (...) sp. z o.o. telefony komórkowe za promocyjną cenę 1 zł netto każdy z zastrzeżeniem poniższych postanowień. W myśl zaś § 2 ust. 2 w przypadku nie dojścia do skutku umowy sprzedaży energii elektrycznej z jakiegokolwiek przyczyny, w szczególności w przypadku rozwiązania umowy sprzedaży energii elektrycznej przed upływem terminu jej obowiązywania, odstąpienia przez kupującego od umowy sprzedaży energii elektrycznej lub jej wygaśnięcia, kupujący był zobowiązany do zapłaty na rzecz sprzedającego kwoty 499 zł netto z tytułu rynkowej ceny przedmiotu sprzedaży, płatnej w gotówce lub przelewem w terminie 14 dni na podstawie wystawionej przez sprzedającego faktury VAT. Jak wynika nadto z § 1 zawartych umów sprzedaży zostały one zawarte w związku z zawarciem umowy sprzedaży energii elektrycznej o (...)tj. umowy z (...) sp. z o.o. Powyższe postanowienie jest zastrzeżeniem umownym, iż w przypadkach tam określonych pozwany będzie zobowiązany do zapłaty kwoty 499 zł netto, które to postanowienie zdaniem Sądu było dopuszczalne w świetle art. 353⁽¹⁾ k.c. W ocenie Sądu Rejonowego, nie zaszła jednak żadna z okoliczności wymieniona w powyżej wskazanym postanowieniu umownym, która by upoważniała poprzednika prawnego powoda do obciążenia pozwanego całą kwotą za sprzedane telefony. Pozwany nie wypowiedział ani nie odstąpił od umowy sprzedaży energii elektrycznej o (...) z (...) sp. z o.o. w K.. Z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy nie wynika także, że umowa ta została rozwiązana z jakiegokolwiek przyczyny. To, że (...) sp. z o.o. w K. na podstawie udzielonego pełnomocnictwa przez pozwanego wycofała oświadczenie złożone poprzedniemu dostawcy energii elektrycznej do pozwanego (k. 89 akt) nie oznacza, w ocenie Sądu Rejonowego, iż umowa sprzedaży energii elektrycznej zawarta z T. przestała wiązać. Pozwany nie udzielił (...) sp. z o.o. w K. pełnomocnictwa do cofnięcia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy dotychczasowemu dostawcy energii elektrycznej. Jak wynika bowiem z treści pełnomocnictwa (k.29 akt) zostało ono udzielone przez pozwanego do złożenia w imieniu klienta oświadczenia o wypowiedzeniu dotychczas obowiązującej umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej albo do złożenia w jego imieniu oświadczenia o rozwiązaniu dotychczas obowiązującej umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej w trybie zgodnego porozumienia stron dotychczasowemu sprzedawcy energii elektrycznej, zawarcia w imieniu pozwanego umowy o świadczenie usług dystrybucyjnych z właściwym Operatorem, dokonywania wszelkich czynności w tym składania oświadczeń woli i wiedzy oraz zasięgania informacji związanych z rozwiązaniem na mocy porozumienia stron bądź wypowiedzenia albo rozwiązania bez wypowiedzenia dotychczas obowiązujących umów kompleksowych obejmujących sprzedaż energii elektrycznej i świadczenie usług dystrybucji albo umów sprzedaży energii elektrycznej, w tym także składania zapytań dotyczących wskazanych powyżej umów. Zatem, z treści tego pełnomocnictwa jednoznacznie wynika, iż nie upoważniało ono (...) sp. z o.o. do cofnięcia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy dotychczasowemu dostawcy. Nie ma przy tym, w ocenie Sądu Rejonowego, znaczenia czy pozwany byłby zobowiązany do zapłaty kary umownej

dotychczasowemu dostawcy energii elektrycznej, albowiem w tym zakresie strony nie poczyniły żadnych uzgodnień. Pełnomocnictwo omawiane upoważniało jedynie do wypowiedzenia w imieniu pozwanego zawartej umowy energii elektrycznej, a nie cofnięcia takiego oświadczenia. Poza tym z okoliczności niniejszej sprawy nie wynika, iż w przypadku obowiązku zapłaty kary umownej przez pozwanego, umowa z (...) sp. z o.o. nie miała dojść do skutku. Należy także podkreślić, iż nie jest określone w umowie sprzedaży telefonów w jakim czasie umowa sprzedaży energii elektrycznej miała dojść do skutku. W tym stanie rzeczy, skoro umowa numer (...) z dnia 26 listopada 2013 roku zawarta z (...) sp. z o.o. w K. nie została wypowiedziana, rozwiązana, ani żadna ze stron od niej nie odstąpiła, to nie zaszły żadne okoliczności przewidziane w § 2 ust. 2 umów sprzedaży telefonów komórkowych uzasadniających obciążenie pozwanego kwotami po 499 zł netto za każdy telefon. Wobec powyższego na podstawie art. 353⁽¹⁾ k.c. w zw. z § 2 ust. 2 a contrario umów sprzedaży telefonów z dnia 26 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku. O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 99 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

Powód w apelacji zaskarżył w/w wyrok w całości, zarzucając mu:

1/ naruszenie prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię, tj. art. 65 § 2 kc, polegające na dokonaniu takiej wykładni postanowień § 2 ust. 2 umów sprzedaży telefonów komórkowych z dnia 26 listopada 2013 r., z której wynika, że zwrot „w przypadku nie dojścia do skutku umowy sprzedaży energii z jakiegokolwiek przyczyny” obejmuje wyłącznie przypadki wypowiedzenia, rozwiązania lub odstąpienia od umowy sprzedaży energii, natomiast nie dotyczy sytuacji niewykonywania umowy przez strony;

2/ naruszenie prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię, tj. art. 56 w zw. z art. 65 § 1 kc poprzez uznanie, że pełnomocnictwo udzielone przez pozwanego spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., stanowiące załącznik do umowy sprzedaży energii elektrycznej z dnia 26 listopada 2013 r. (...) / (...), upoważniało jedynie do wypowiedzenia w imieniu pozwanego zawartej z poprzednim sprzedawcą umowy sprzedaży energii elektrycznej, a nie do cofnięcia takiego oświadczenia,

3/ naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię, tj. art. 79 kc poprzez uznanie, że udzielenie pełnomocnictwa do wypowiedzenia umowy kompleksowej sprzedaży energii elektrycznej nie obejmuje implicite złożenia oświadczenia o wycofaniu wypowiedzenia tej umowy.

W tych okolicznościach, skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 3.062,70 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 marca 2014 r. do dnia zapłaty, a ponadto – zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu za instancje odwoławczą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, wykładnia umowy dokonana przez Sąd I instancji jest uprawniona i poczyniona zgodnie z dyrektywami płynącym z dyspozycji art. 65 § 2 k.c. W § 2 ust. 2 umów sprzedaży telefonów komórkowych z dnia 26 listopada 2013 r. mowa jest o sytuacji, w której umowa sprzedaży energii elektrycznej (zawarta z T.) „nie dojdzie do skutku z jakiegokolwiek przyczyny”, a przykładowo wskazano przypadki takiej sytuacji (rozwiązanie umowy sprzedaży energii przed upływem obowiązywania, odstąpienie przez pozwanego od umowy sprzedaży energii, wygaśnięcie umowy sprzedaży energii).

Przyjąć zatem, w ocenie Sądu Okręgowego, należy, że obowiązek pozwanego zapłaty 499 zł netto za każdy z pięciu zakupionych telefonów aktualizował się dla niego w sytuacji „nie dojścia do skutku umowy sprzedaży energii elektrycznej (...)”. Tymczasem jak wynika z akt, umowa zawarta pomiędzy pozwanym a (...) sp. z o.o. pozostaje w

obrocie prawnym, a w szczególności nie została przez strony wypowiedziana ani rozwiązana, jak również nie doszło do odstąpienia od niej przez żadną ze stron. Nie kwestionowano ponadto w trakcie procesu jej ważności.

Należy podkreślić, że umowa sprzedaży jest czynnością prawną, na podstawie której dokonywana jest wymiana towaru na pieniądź. Umowa sprzedaży określona jest w art. 535 kc., w myśl którego sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Zgodnie zaś z art. 555 kc, przepisy o sprzedaży rzeczy stosuje się odpowiednio do sprzedaży energii i praw.

Umowa sprzedaży należy do umów konsensualnych, tj. dochodzi do skutku poprzez zgodne oświadczenie woli stron. W przedmiotowej sprawie dojście umowy sprzedaży energii elektrycznej do skutku nastąpiło zatem, w ocenie Sądu Okręgowego, poprzez złożenie zgodnych oświadczeń woli przez pozwanego i przez (...) sp. z o.o. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika też, aby oświadczenia woli tych stron dotknięte były jakimikolwiek wadami. Nie doszło również – co podkreślał pozwany ani do jej rozwiązania, ani wypowiedzenia, ani nie odstąpiono od niej skutecznie. Umowa ta wywołuje zatem skutki prawne w obrocie.

Skarżący natomiast zdaje się utożsamiać pojęcie „niewykonywania umowy” z pojęciem „niedojścia umowy do skutku”. Tymczasem zważyć należy, że czym innym jest sytuacja, w której strony podejmują określone działania zmierzające do zawarcia umowy, do którego to zawarcia ostatecznie nie dochodzi. Wówczas mamy do czynienia z niedojściem umowy do skutku. Z powyższym może być związana szkoda w granicach tzw. negatywnego interesu, która obejmuje w konsekwencji to, co strona by miała, gdyby nie podejmowała działań zmierzających do zawarcia niedoszłej do skutku umowy (np. poszkodowany podjął określone działania zmierzające do zawarcia umowy, ale umowa nie została zawarta z przyczyn obciążających drugą stronę - np. koszty przejazdu, wydatki związane z przygotowaniem i zawarciem umowy, koszty zwrotu rzeczy danych na poczet zamierzonej umowy).

Czym innym jest natomiast sytuacja polegająca na niewykonywaniu zawartej umowy (czyli takiej, która doszła do skutku). Z powyższym związana jest szkoda będąca następstwem niewykonania zawartej umowy (w ramach tzw. dodatniego interesu umowy).

Ponadto, prawidłowo, w ocenie Sądu Okręgowego, zważył Sąd Rejonowy, że fakt, iż (...) sp. z o.o. na podstawie udzielonego przez pozwanego pełnomocnictwa wycofała oświadczenie złożone poprzedniemu dostawcy energii elektrycznej, nie przesądza w żadnym razie o skuteczności umowy na sprzedaż energii łączącej pozwanego z T.. Są to bowiem niezależne dwie umowy.

Reasumując, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia i w konsekwencji oddalił apelację powoda, jako nieuzasadnioną, o czym na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 505¹⁰. § 1 koc, orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. i na podstawie § 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U.2015.1804).